

ที่ ศก ๐๐๐๙/๑๕๑๗

สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ
ถนนสิรินธร ศก ๓๓๐๐๐

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอส่งข่าวประชาสัมพันธ์เตือนให้เฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืช

เรียน เกษตรอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข่าวประชาสัมพันธ์เตือนให้เฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืช

จำนวน ๒ ฉบับ

สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ ขอส่งข่าวประชาสัมพันธ์เตือนให้เฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืช
ไรสีขามะพร้าว (Coconut mite) ฉบับที่ ๓ ประจำเดือน มีนาคม ๒๕๖๕ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและผู้สนใจทราบ
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายกิตติศักดิ์ วิมลสุข

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
รักษาราชการแทนเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มอารักขาพืช

โทร. ๐-๔๕๖๑-๕๗๘๓

โทรสาร ๐-๔๕๖๑-๒๕๖๔

ไรสีขามะพร้าว (Coconut mite)

นายวิชัย ศรีโพธิ์งาม เกษตรจังหวัดศรีสะเกษ แจ้งเตือนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวระวังการระบาดของไรสีขามะพร้าว โดยเฉพาะพื้นที่การปลูกมะพร้าว เนื่องจากสภาพอากาศในขณะนี้ มีอากาศร้อน แห้งแล้ง เหมาะต่อการแพร่ระบาด หากเกษตรกรพบผลมะพร้าวมีแผลเป็นร่องลึกรอบผล ปลายแผลแหลม ลักษณะแผลแตกเป็นริ้วเหมือนลายไม้สีน้ำตาล บริเวณที่พบอาการจะไม่พบตัวไร เนื่องจากไรสีขามะพร้าวเป็นไรที่มีขนาดเล็กไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ผลมะพร้าวที่ถูกไรสีขามะพร้าวทำลาย จะชะงักการเจริญเติบโต หลุดร่วงและผลผลิตเสียหายได้ถึงร้อยละ 70 สร้างความเสียหายอย่างรุนแรง ต่อทั้งคุณภาพและผลผลิตมะพร้าว ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการดังกล่าวให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อหาแนวทาง การควบคุมและคำแนะนำในการป้องกันกำจัด ก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

รูปร่างลักษณะ

รูปร่างลักษณะคล้ายหนอนสีขาวใส ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ต้องมองผ่านกล้อง ที่มีกำลังขยายสูงเท่านั้น ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเป็นศัตรูพืช เพศเมียสามารถวางไข่ได้ประมาณ 30 - 50 ฟอง จากระยะ ไข่ถึงตัวเต็มวัยใช้ระยะเวลาประมาณ 7 - 8 วัน

ลักษณะการเข้าทำลาย ตัวเต็มวัยของไรสีขามะพร้าวเมื่อมองผ่านกล้องจุลทรรศน์

ลักษณะของการทำลายของไรสีขามะพร้าวบนผลมะพร้าว

ไรสีขามะพร้าว จะเข้าทำลายภายใต้ก้านขั้วผลตั้งแต่ผลขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง 3 - 25 เซนติเมตร โดยดูดกินอยู่ภายใต้ก้านขั้วของผลทำให้เกิดแผล โดยแผลที่ขั้วผลจะลุกลาม ลงมาใกล้ขั้วผล ทำให้เกิดแผลตกรสะเก็ด เมื่อผลโตจะเห็นแผลเป็นร่องลึกชัดเจนขึ้น ผลจะแตกเป็นริ้วเหมือนลายไม้สีน้ำตาล ปลายแผลแหลม และเป็นแผลโคยรอบหรือเกือบรอบผล เมื่อแกะขั้วผลออกมา จะเห็นค้ำในขั้วผลเป็นสีน้ำตาล เมื่อนำไปส่องดูภายใต้กล้องจุลทรรศน์จะเห็นไรสีขามะพร้าวตัวเล็ก ๆ จำนวนมาก ไรสีขามะพร้าวจะเข้าทำลายเกือบทุกผลในทะลาย ทำให้ผลมะพร้าวชะงักการเจริญเติบโต ผลมีขนาดเล็กลงอย่างชัดเจน หากการระบาดรุนแรงในผลเล็กจะหลุดร่วงเสียหาย จนไม่สามารถ เก็บผลผลิตจำหน่ายได้

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ไม่นำผลหรือต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูลปาล์มจากแหล่งที่มีการระบาดเข้ามาในสวน
2. ดูแลสวนให้สะอาด และล้างรับซื้อให้เก็บรวบรวมส่วนที่พบไรทำลาย และจัดการทำลายด้วยวิธี ที่เหมาะสม เช่น ผึ่งดิน กดผลมะพร้าวจมน้ำ หรือใช้ความร้อนทำลาย เนื่องจากไรสีขามะพร้าวกระจาย โดยอาศัยลมพัดพา จึงควรปลูกไม้กั้นลมป้องกันการแพร่กระจายไรเข้ามาในสวน
3. หากพบการระบาดควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดตามคำแนะนำ โดยพ่นสารกำจัดไรในระยะ มะพร้าวติดจั่นจนถึงระยะผลขนาดเล็ก โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก 7 วัน อย่างน้อย 4 ครั้ง โดยให้สลับกลุ่มสารตามกลไกการออกฤทธิ์ในการพ่นทุก 2 ครั้ง ดังนี้
  - โพรพาไคด์ 30% WP (สารกลุ่ม 12) อัตรา 30 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - อะมิพรากซ์ 20% EC (สารกลุ่ม 19) อัตรา 40 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - กำมะถันผง* 80% WP (สารกลุ่ม UN) อัตรา 60 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - ไพริดาเบน 20% WP (สารกลุ่ม 21) อัตรา 10 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - สไปโรมีนิเฟน 24% SC (สารกลุ่ม 23) อัตรา 6 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - เฮกซีไทอะซอกส์ 1.8% (สารกลุ่ม 10) อัตรา 30 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - ไซฟลูมีโทเฟน 20% SC (สารกลุ่ม 25) อัตรา 10 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - ทีบูเฟนไพเรต 36% EC (สารกลุ่ม 21) อัตรา 3 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร

*** สารกำมะถันผงห้ามผสมกับสารชนิดอื่นเพราะอาจเกิดพิษกับมะพร้าวได้***

ไรสีขามะพร้าว (Coconut mite)

นายวิชัย ศรีโพธิ์งาม เกษตรจังหวัดศรีสะเกษ แจ้งเตือนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวระวังการระบาดของไรสีขามะพร้าว โดยเฉพาะพื้นที่การปลูกมะพร้าว เนื่องจากสภาพอากาศในขณะนี้ มีอากาศร้อน แห้งแล้ง เหมาะต่อการแพร่ระบาดของ หากเกษตรกรพบผลมะพร้าวมีแผลเป็นร่องลึกรอบผล ปลายแผลแหลม ลักษณะแผลแตกเป็นริ้วเหมือนลายไม้สีน้ำตาล บริเวณที่พบอาการจะไม่พบตัวไร เนื่องจากไรสีขามะพร้าวเป็นไรที่มีขนาดเล็กไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ผลมะพร้าวที่ถูกไรสีขามะพร้าวทำลาย จะชะงักการเจริญเติบโต หลุดร่วงและผลผลิตเสียหายได้ถึงร้อยละ 70 สร้างความเสียหายอย่างรุนแรง ต่อทั้งคุณภาพและผลผลิตมะพร้าว ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการดังกล่าวให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อหาแนวทาง การควบคุมและคำแนะนำในการป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

รูปร่างลักษณะ

รูปร่างลักษณะคล้ายหนอนสีขาวใส ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ต้องมองผ่านกล้อง ที่มีกำลังขยายสูงเท่านั้น ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเป็นศัตรูพืช เพศเมียสามารถวางไข่ได้ประมาณ 30 - 50 ฟอง จากระยะไข่ถึงตัวเต็มวัยใช้ระยะเวลาประมาณ 7 - 8 วัน

ลักษณะการเข้าทำลาย ตัวเต็มวัยของไรสีขามะพร้าวเมื่อมองผ่านกล้องจุลทรรศน์

ลักษณะของการทำลายของไรสีขามะพร้าวบนผลมะพร้าว

ไรสีขามะพร้าว จะเข้าทำลายภายใต้ก้านขั้วผลตั้งแต่ผลขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง 3 - 25 เซนติเมตร โดยดูดกินอยู่ภายใต้ก้านขั้วของผลทำให้เกิดแผล โคนผลที่ขั้วผลจะลูกกลม ลงมาใกล้ขั้วผล ทำให้เกิดแผลตกละเอียด เมื่อผลโตจะเห็นแผลเป็นร่องลึกชัดเจนขึ้น ผลจะแตกเป็นริ้วเหมือนลายไม้สีน้ำตาล ปลายแผลแหลม และเป็นแผลโคยรอบหรือเกือบรอบผล เมื่อแกะขั้วผลออกมา จะเห็นค้ำในขั้วผลเป็นสีน้ำตาล เมื่อนำไปส่องดูภายใต้กล้องจุลทรรศน์จะเห็นไรสีขามะพร้าวตัวเล็ก ๆ จำนวนมาก ไรสีขามะพร้าวจะเข้าทำลายเกือบทุกผลในทะลาย ทำให้ผลมะพร้าวชะงักการเจริญเติบโต ผลมีขนาดเล็กลงอย่างชัดเจน หากการระบาดรุนแรงในผลเล็กจะหลุดร่วงเสียหาย จนไม่สามารถ เก็บผลผลิตจำหน่ายได้ แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ไม่นำผลหรือต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูลปาล์มจากแหล่งที่มีการระบาดเข้ามาในสวน
2. ดูแลสวนให้สะอาด และดึงวัชพืชให้เก็บรวบรวมส่วนที่พบไรทำลาย และจัดการทำลายด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น ผึ่งดิน กดผลมะพร้าวจมน้ำ หรือให้ความร้อนทำลาย เนื่องจากไรสีขามะพร้าวกระจาย โดยอาศัยลมพัดพา จึงควรปลูกไม้กั้นลมป้องกันการแพร่กระจายไรเข้ามาในสวน
3. หากพบการระบาดควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดตามคำแนะนำ โดยพ่นสารกำจัดไรในระยะ มะพร้าวติดจั่นจนถึงระยะผลขนาดเล็ก โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก 7 วัน อย่างน้อย 4 ครั้ง โดยให้สลับกลุ่มสารตามกลไกการออกฤทธิ์ในการพ่นทุก 2 ครั้ง ดังนี้
  - โพรพาไคด์ 30% WP (สารกลุ่ม 12) อัตรา 30 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - อะมิทราซ 20% EC (สารกลุ่ม 19) อัตรา 40 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - กำมะถันผง* 80% WP (สารกลุ่ม UN) อัตรา 60 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - ไพริดาเบน 20% WP (สารกลุ่ม 21) อัตรา 10 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - สไปโรมีซีเฟน 24% SC (สารกลุ่ม 23) อัตรา 6 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - เฮกซีโทอะซอกส์ 1.8% (สารกลุ่ม 10) อัตรา 30 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - ไจฟลูมีโทเฟน 20% SC (สารกลุ่ม 25) อัตรา 10 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
  - ทีบูเฟนไพเรด 36% EC (สารกลุ่ม 21) อัตรา 3 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร

*** สารกำมะถันผงห้ามผสมกับสารชนิดอื่นเพราะอาจเกิดพิษกับมะพร้าวได้***